

Biodiversiteit in de stad

Over nut en noodzaak, kosten en baten (en bijen)

Frans van Alebeek, Leeuwarden, 6 november 2013

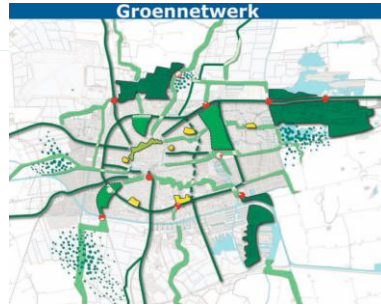
**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGENUR**

Biodiversiteit in de stad

- Soortenrijkdom van planten en dieren
- Variatie in ecosystemen
- De stad is rots, warm en droog
- De stad is onrustig, steeds weer in verandering
- De stad is zeer gevarieerd in biotopen
- De stad is rijk aan 'exoten' (gewild en ongewild)

 PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGEN UR

Echte 'stads-soorten'

Vos

Vijg

Gele helmbloem

Grote wolbij

Sleedoornpage

Trilspin

Zilvervisje

Groene valkparkiet

 PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGENINGEN UR

Groeierende belangstelling

Nut en noodzaak van biodiversiteit?

■ Het begrip 'ecosysteemdiensten'

○ Productiediensten

Kapitaliseren van ecosysteemdiensten

Gezamenlijke ontwikkeling rekenmodellen

Groen loont met TEEB Stad

Gemeenten redeneren, rekenen en verdienen met de baten van natuur en water

TEEB: The Economics of Ecosystems and Biodiversity

PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGNINGEN UR

- Rekenen met (toekomstige) baten
- Met allerlei partijen en belanghebbenden, wie ontvangen baten?
- Gaan die partijen ook mee investeren?
- In de plan- en ontwerpfase
- Kosten weggelaten

Waarom doen we dat dan niet?

'Makkelijke bezuinigingen' al doorgevoerd bij gemeenten

Bewerkt door: Robaecto
10-9-13 - 09:20: www.ayp

BEWAAR GERELATEERD NIEUWS

Archiefoto: een medewerker van de stadsmening veegt bladeren in Amsterdam-Buitenveldert. © AYP

'De makkelijke bezuinigingen zijn al gedaan', constateert Maarten Allers, die namens het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek deed naar de gevolgen van decentralisatie en bezuinigingen bij gemeenten. De samenleving gaat het de komende jaren vanzelf merken, voorspelt hij.

Gaten in de wegen in de gemeenten zullen vaker voorkomen. En minder snel worden gerepareerd. De plantsoenen worden minder regelmatig onderhouden.

Op sociaal terrein wil een meerderheid niet bezuinigen, dat treft de kwetsbare mensen. Besparen op

**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGeningenUR**

Drie op de vier gemeenten snoeien in het stadsgroen

Het stadsgroen staat onder druk. Dat stelt stichting iVerde na een onderzoek onder 200 gemeenten. 'Drie op de vier gemeenten bezuinigen flink op het onderhoud en de aanleg van een struik of boom. Ook de dalen van de huizenprijzen mag volgens stichting niet onderschat worden. Huizen in een groene wijk zijn doorgaans meer waard dan in een kale.

Gemeenten bezuinigen op groen

donderdag 10 oktober 2013, 10.59 uur

Drie op de vier gemeenten in Nederland bezuinigen het komende jaar extra op onderhoud en aanleg van groen, blijkt uit onderzoek dat is verricht in opdracht van stichting iVerde.

Ook worden bestaande plantsoenen gerooid en vervangen door gras dat minder onderhoud vergt.

Gemeenten bezuinigen al langer op het openbaar groen. In 2011 zei drie op de vijf gemeenten dit al te doen.

'Kapitaalvernietiging' iVerde maakt zich grote zorgen over de dreigende verwaarlozing van het openbaar groen. 'Het is kapitaalvernietiging', zegt bestuurslid Egbert Roozen van de stichting.

Het onderzoek is gehouden onder ruim tweehonderd gemeenten.

[← terug](#)

Auteur: Joost van Winsen

Waarom doen we dat dan niet?

- De kost gaat voor de baat uit!
 - *Nu investeren, terugverdiendtijden zijn lang*
- De investeerders zijn lang niet altijd de baathouders!
 - *Overheden aanleg en beheer, revenuen elders (vastgoed waarde, besparingen zorgkosten, enz.)*
 - *Waarom zouden zij "opeens" nu gaan investeren?*
 - *Schone lucht is voor iedereen, maar wie gaat betalen?*
- Vaak weinig oog voor kosten van (lange termijn) beheer
 - *Wel projectsubsidies voor aanleg, niet structureel*

**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING
WAGeningenUR**

Waarom doen we dat dan niet?

- Ook binnen Gemeentelijk apparaat 'hokjesdenken'
 - *Verschillende diensten en domeinen met budgetten*
- Burgers
 - beleven geen "biodiversiteit", zien vogels, ...
 - 'zien' ecosysteemdiensten niet, wel een park
 - en waarderen dat niet in euro's
- *Bij burgers gaat het om uiterlijk en gebruik van groen*

**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING**
WAGNINGENUR

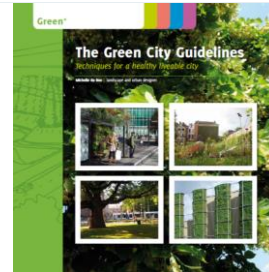
Leeuwarden goed bezig

**PRAKTIJKONDERZOEK
PLANT & OMGEVING**
WAGNINGENUR

Beleid op 4 pijlers

- Groenbeheer en -ontwerp
 - *Per gebied concrete beheersplannen, ecologisch onderbouwd*
- Burgers, communicatie & activiteiten
 - *Volgende dia*
- Gemeente interne organisatie
 - *Concrete rollen, taken en mogelijkheden, verbindingen*
- Betrekken van andere partijen
 - *Concrete voorbeelden, parels & ambassadeurs, successen*

Burgerparticipatie

- Terugtrekende overheid, naar een "Participatiemaatschappij"?
- Burgerparticipatie niet goedkoper dan traditioneel beheer!
- Lange adem voor opbouwen van contact, vertrouwen, en genoeg vrijwilligers
- *Tegelijk groeiende beweging van een deel van de bevolking naar grotere betrokkenheid bij de omgeving:*
 - *Stadslandbouw, Buurttuinen, Bijenlinten*

Profiteer van ervaringen elders!

Bijen in de stad

- Fantastische ambassadeurs voor biodiversiteit
- Dichtbij burgers, concreet, praktisch, leefomgeving
- Leeuwarden t/m 2012 'slechts' 24 soorten, maar studenten VHL onderzoek: ...

(In 2012: Lelystad 75 soorten, Groningen: 76, Deventer: 103)

- "Bijenlinten" samen met burgers

Voorbeeld onderzoek Lelystad

- Bijen als indicatoren van kwaliteit van tuinen en openbaar groen?
- Burgers doen onderzoek ("Citizen Science")

Testen
Hypothese:

Conclusies

- Steden kunnen zeer rijke natuur herbergen
- Die natuur vervult allerlei functies
- Die functies vertegenwoordigen véél €, maar niet meteen en niet cash
- Slim ontwerpen, concrete beheersplannen
- Verbinden en samenwerken
 - intern (Gemeente) & extern (divers!)
- Betrokken burgers helpen mee (investeren)
- Benut ambassadeurs en successen

Dank voor uw aandacht!

frans.vanalebeek@wur.nl